Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

8. svibnja 2019.*

„Žalba – Ekonomska i monetarna politika – Uredba (EU) br. 1024/2013 – Članak 6. stavak 4. – Uredba (EU) br. 468/2014 – Članak 70. stavak 1. – Bonitetni nadzor kreditnih institucija – Zadaće dodijeljene Europskoj središnjoj banci (ESB) – Jedinstveni nadzorni mehanizam – Provođenje tih zadaća od strane nadležnih tijela – ‚Manje značajna' kreditna institucija – ‚Posebne okolnosti' koje opravdavaju da se kreditnu instituciju smatra ‚manje značajnom'"

U predmetu C-450/17 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 26. srpnja 2017.,

Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank, sa sjedištem u Karlsruheu (Njemačka), koji zastupaju A. Glos, T. Lübbig i M. Benzing, *Rechtsanwälte*,

žalitelj,

a druge stranke postupka su:

Europska središnja banka (ESB), koju zastupaju E. Koupepidou i R. Bax, u svojstvu agenata, uz asistenciju H.-G. Kamanna, *Rechtsanwalt*,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

Europska komisija, koju zastupaju W. Mölls i K.-P. Wojcik, u svojstvu agenata,

intervenijent u prvostupanjskom postupku,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, R. Silva de Lapuerta (izvjestiteljica), potpredsjednica Suda, A. Rosas, L. Bay Larsen i M. Safjan, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Hogan,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 5. prosinca 2018.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: njemački

Presudu

1 Svojom žalbom Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank (u daljnjem tekstu: Landeskreditbank) zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 16. svibnja 2017., Landeskreditbank Baden-Württemberg/ESB (T-122/15, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2017:337), kojom je taj sud odbio njegovu tužbu za poništenje odluke ECB/SSM/15/1 Europske središnje banke (ESB) od 5. siječnja 2015., donesene na temelju članka 6. stavka 4. i članka 24. stavka 7. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL 2013., L 287, str. 63.) (u daljnjem tekstu: sporna odluka).

Pravni okvir

Uredba br. 1024/2013

2 U skladu s uvodnom izjavom 55. Uredbe br. 1024/2013:

„Dodjela nadzornih zadaća podrazumijeva značajnu odgovornost ESB-a u čuvanju financijske stabilnosti Unije i korištenje njegovih nadzornih ovlasti na što učinkovitiji i proporcionalniji način. […]”

3 Članak 1. prvi stavak te uredbe određuje:

„Ova Uredba dodjeljuje ESB-u posebne zadaće koje se odnose na politike bonitetnog nadzora kreditnih institucija s ciljem unapređenja sigurnosti i pouzdanosti kreditnih institucija i stabilnosti financijskog sustava unutar Unije i u svakoj državi članici, uz puno poštovanje i dužnu pažnju prema jedinstvu i cjelovitosti unutarnjeg tržišta utemeljenog na jednakom postupanju prema kreditnim institucijama kako bi se spriječila regulatorna arbitraža.”

4 Članak 4. navedene uredbe, naslovljen „Zadaće dodijeljene ESB-u” u svojem stavku 1. propisuje:

„U okviru članka 6., ESB, sukladno stavku 3. tog članka, ima isključivu nadležnost provođenja, u svrhu bonitetnog nadzora, sljedećih zadaća u odnosu na sve kreditne institucije sa sjedištem u državama članicama sudionicama:

[…]”

5 Člankom 6. te uredbe predviđeno je:

„1. ESB provodi svoje zadaće unutar jedinstvenog nadzornog mehanizma [(SSM)] koji čine ESB i nacionalna nadležna tijela. ESB je odgovoran za učinkovito i dosljedno funkcioniranje SSM-a.

[…]

4. U pogledu zadaća iz članka 4., osim stavka 1. točaka (a) i (c), ESB ima odgovornosti iz stavka 5. ovog članka, a nacionalna nadležna tijela imaju odgovornosti iz stavka 6. ovog članka, u okviru postupaka i podložno postupcima iz stavka 7. ovog članka, za nadzor sljedećih kreditnih institucija, financijskih holdinga ili mješovitih financijskih holdinga ili podružnica kreditnih institucija sa sjedištem u državama članicama nesudionicama koje imaju sjedište u državama članicama sudionicama:

– onih koje su na konsolidiranoj osnovi manje značajne, na najvišoj razini konsolidacije u državama članicama sudionicama ili pojedinačno u posebnom slučaju podružnica kreditnih institucija sa sjedištem u državama članicama nesudionicama koje imaju sjedište u državama članicama sudionicama. Značaj se procjenjuje na temelju sljedećih kriterija:
  i. veličine;
  ii. značajnosti za gospodarstvo Unije ili za neku od država članica sudionica;
  iii. značaja prekograničnih djelatnosti.

Što se tiče gore navedenog prvog podstavka, kreditna institucija, financijski holding ili mješoviti financijski holding ne smatraju se manje značajnima osim ako je to opravdano posebnim okolnostima koje treba navesti u metodologiji, ako se ispuni jedan od sljedećih uvjeta:
  i. ukupna vrijednost njegove imovine premašuje 30 milijardi EUR;
  ii. omjer između njegove ukupne imovine i BDP-a države članice sudionice premašuje 20 %, osim ako je ukupna vrijednost njegove imovine manja od 5 milijardi EUR;
  iii. kada nacionalno nadležno tijelo obavijesti ESB da takvu instituciju smatra značajnom za domaće gospodarstvo, ESB nakon opsežne procjene, uključujući procjenu bilance, donosi odluku o potvrdi te kreditne institucije kao značajne.

Također, ESB može, na vlastitu inicijativu, instituciju smatrati značajnom ako je osnovala bankovna društva kćeri u više država članica sudionica i njena prekogranična imovina ili obveze predstavljaju značajan dio njene ukupne imovine ili obveza, u skladu s uvjetima utvrđenima u metodologiji.

One za koje je tražena javna financijska pomoć ili je dobivena izravno iz [Europskog fonda za financijsku stabilnost (EFSF)] ili [Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM)] ne smatraju se manje značajnima.

Iznimno od prethodnih podstavaka, ESB provodi zadaće koje su mu dodijeljene ovom Uredbom u odnosu na tri najznačajnije kreditne institucije u svakoj od država članica sudionica, osim u slučaju posebnih okolnosti.

[…]

5. U odnosu na kreditne institucije iz stavka 4. i u opsegu definiranom u stavku 7.:

[…]

b) ako je potrebno, u cilju osiguranja dosljedne primjene visokih standarda nadzora, ESB može u svakom trenutku, na vlastitu inicijativu nakon savjetovanja sa nacionalnim nadležnim tijelima ili na zahtjev nacionalnog nadležnog tijela, odlučiti da će sam izravno preuzeti nadležnost za jednu ili više kreditnih institucija iz stavka 4., uključujući u slučajevima kada je zatražena financijska potpora ili je dobivena neizravno iz ESFS-a ili ESM-a;

[…]

6. Ne dovodeći u pitanje stavak 5. ovog članka, nacionalna nadležna tijela provode i odgovorna su za zadaće navedene u članku 4. stavku 1., točkama (b), od (d) do (g) te (i). kao i za i donošenje svih relevantnih odluka u vezi s nadzorom kreditnih institucija iz ovog članka stavka 4. prvog podstavka, u okviru i uz poštovanje postupaka iz ovog članka stavka 7.

[…]

Nacionalna nadležna tijela redovito izvješćuju ESB o izvođenju aktivnosti iz ovog članka.

7. ESB, savjetujući se s nacionalnim nadležnim tijelima, i na temelju prijedloga nadzornog odbora, donosi i objavljuje okvir za organizaciju praktičnih aranžmana za provedbu ovog članka. […]

8. Ako ESB-u radi obavljanja zadaća dodijeljenih mu ovom Uredbom pomažu nacionalna nadležna tijela ili nacionalna imenovana tijela, ESB i nacionalna nadležna tijela poštuju odredbe relevantnih akata Unije koji se odnose na podjelu odgovornosti i suradnju između nadležnih tijela iz različitih država članica."

6 Članak 24. Uredbe br. 1024/2013 propisuje:

„1. ESB osniva Administrativni odbor za preispitivanja u svrhu provođenja internog administrativnog preispitivanja odluka koje ESB donosi obavljajući ovlasti koje mu dodjeljuje ova Uredba nakon zahtjeva za preispitivanje podnesenog u skladu sa stavkom 5. Opseg internog administrativnog preispitivanja odnosi se na postupovnu i materijalnu usklađenost tih odluka s ovom Uredbom.

5. Svaka fizička ili pravna osoba može u slučajevima navedenim u stavku 1. zatražiti preispitivanje odluke ESB-a u skladu s ovom Uredbom koja joj je upućena ili se na nju izravno i osobno odnosi. Kao što se navodi u stavku 7., ne prihvaća se zahtjev za preispitivanje odluke Upravnog vijeća.

6. Zahtjevi za preispitivanje podnose se pisanim putem, zajedno s obrazloženjem i dostavljaju se ESB-u u roku od jednog mjeseca od datuma priopćavanja odluke osobi koja traži preispitivanje ili, ako takve obavijesti nema, u roku od mjesec dana od kada je osoba za tu odluku saznala.

7. Nakon što odluči o prihvatljivosti preispitivanja, Administrativni odbor za preispitivanja izražava mišljenje unutar razdoblja koje ovisi o hitnosti predmeta, a najkasnije dva mjeseca od zaprimanja zahtjeva i prosljeđuje slučaj za pripremu novog nacrta odluke nadzornom odboru. Nadzorni odbor u obzir uzima mišljenje Administrativnog odbora za preispitivanja i odmah podnosi novi nacrt odluke Upravnom vijeću. Novi nacrt odluke ukida prvotnu odluku, zamjenjuje je odlukom jednakog sadržaja ili je zamjenjuje s izmijenjenom odlukom. Smatra se da je novi nacrt odluke donesen ako se Upravno vijeće ne usprotivi u roku od najviše deset radnih dana.

[…]

9. Mišljenje Administrativnog odbora za preispitivanja, novi nacrt odluke koju podnosi nadzorni odbor i odluka koju je donijelo Upravno vijeće u skladu s ovim člankom moraju biti obrazloženi i o njima se obavještava stranke.

10. ESB donosi odluku o pravilima postupanja Administrativnog odbora za preispitivanja.

[…]"

Uredba (EU) br. 468/2014

7 Uvodna izjava 9. Uredbe (EU) br. 468/2014 Europske središnje banke od 16. travnja 2014. o uspostavljanju okvira za suradnju unutar Jedinstvenog nadzornog mehanizma između Europske središnje banke i nacionalnih nadležnih tijela te s nacionalnim imenovanim tijelima (SL 2014., L 141, str. 1.) propisuje:

„[…] [O]va Uredba nadalje razvija i određuje postupke suradnje određene Uredbom o SSM-u između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela unutar SSM-a, kao i, prema potrebi, s nacionalnim imenovanim tijelima i time osigurava učinkovito i dosljedno funkcioniranje SSM-a.”

8 U skladu s člankom 1. stavkom 1. te uredbe:

„Ovom se Uredbom propisuju pravila o sljedećem:

(a) utvrđivanju okvira iz članka 6. stavka 7. Uredbe [br. 1024/2013], odnosno okvira za pripremu praktičnih aranžmana za primjenu članka 6. Uredbe [br. 1024/2013] u odnosu na suradnju unutar SSM-a, koji uključuje:
   i. posebnu metodologiju za procjenu i razmatranje je li nadzirani subjekt razvrstan kao značajan ili manje značajan sukladno kriterijima određenim u članku 6. stavku 4. Uredbe [br. 1024/2013] i aranžmanima koji proizlaze iz te procjene;

   […]

[…]”

9 Članak 70. navedene uredbe, naslovljen „Posebne okolnosti koje vode do razvrstavanja značajnog nadziranog subjekta kao manje značajnog”, propisuje:

„1. Posebne okolnosti, kako je navedeno u drugom i petom podstavku članka 6. stavka 4. Uredbe [br. 1024/2013] (dalje u tekstu ‚posebne okolnosti’) postoje u slučaju postojanja posebnih i činjeničnih okolnosti koje čine razvrstavanje nadziranog subjekta kao značajnog neprikladnim, uzimajući u obzir ciljeve i načela Uredbe [br. 1024/2013] i, naročito, potrebu osiguravanja dosljedne primjene visokih standarda nadzora.

2. Pojam ‚posebne okolnosti’ usko se tumači.”

10 Članak 71. Uredbe br. 468/2014, naslovljen „Procjena postojanja posebnih okolnosti na pojedinačnoj osnovi”, glasi kako slijedi:

„1. Postoje li posebne okolnosti koje opravdavaju razvrstavanje subjekta kao manje značajnog nadziranog subjekta, a koji bi inače bio značajni nadzirani subjekt, određuje se od slučaja do slučaja a posebno za predmetni nadzirani subjekt ili dotičnu nadziranu grupu, ali ne za kategorije nadziranih subjekata.

[…]”

Odluka 2014/360/EU

11 Odlukom 2014/360/EU Europske središnje banke od 14. travnja 2014. o osnivanju Administrativnog odbora za preispitivanja i njegovih pravila postupanja (SL 2014., L 175, str. 47.) osnovan je Administrativni odbor za preispitivanja iz članka 24. Uredbe br. 1024/2013.

12 Članak 7. stavak 1. te odluke predviđa:

„Svaka fizička ili pravna osoba kojoj je upućena odluka ESB-a sukladno Uredbi [br. 1024/2013], ili za koju je takva odluka od izravne ili pojedinačne važnosti, koja želi podnijeti zahtjev za interno administrativno preispitivanje […] učinit će to podnošenjem pisane obavijesti o preispitivanju tajniku, pritom označavajući spornu odluku. Obavijest o preispitivanju dostavlja se na jednom od službenih jezika Unije."

13 Članak 16. navedene odluke određuje:

„1. Administrativni odbor će u roku primjerenom žurnosti predmeta, a najkasnije u roku od dva mjeseca od dana primitka obavijesti o preispitivanju, donijeti mišljenje o preispitivanju.

2. Mišljenjem se predlaže je li potrebno ukinuti prvotnu odluku, zamijeniti je drugom odlukom jednakog sadržaja ili je zamijeniti izmijenjenom odlukom. U potonjem slučaju mišljenje sadrži prijedloge o potrebnim izmjenama.

[…]"

14 Članak 18. iste odluke propisuje:

„Tajnik Upravnog vijeća dostavlja strankama mišljenje Administrativnog odbora, novi nacrt odluke koji je dostavio Nadzorni odbor i novu odluku koju je donijelo Upravno vijeće, zajedno s odgovarajućim obrazloženjem."

Činjenice iz kojih proizlazi spor

15 Landeskreditbank je pravna osoba javnog prava osnovana zakonom u kojoj udjele ima samo savezna zemlja Baden-Württemberg (Njemačka).

16 ESB je 25. lipnja 2014. Landeskreditbank u bitnome obavijestio da na temelju članka 6. stavka 4. Uredbe br. 1024/2013 njegov značaj podrazumijeva to da podliježe samo njegovu nadzoru, koji on ne dijeli sa SSM-om te ga je pozvao da dostavi svoja očitovanja.

17 Landeskreditbank je 10. srpnja 2014. osporio tu analizu ističući, među ostalim, postojanje posebnih okolnosti u smislu te odredbe kao i članaka 70. i 71. Uredbe br. 468/2014.

18 ESB je 1. rujna 2014. donio odluku kojom je Landeskreditbank razvrstao kao „značajni subjekt" u smislu članka 6. stavka 4. Uredbe br. 1024/2013.

19 Landeskreditbank je 6. listopada 2014. zatražio preispitivanje te odluke na temelju članka 24. stavaka 1., 5. i 6. Uredbe br. 1024/2013, u vezi s člankom 7. Odluke 2014/360. Pred Administrativnim odborom za preispitivanja 23. listopada 2014. održano je saslušanje.

20 Administrativni odbor za preispitivanja donio je 20. studenoga 2014. mišljenje kojim je utvrđena zakonitost ESB-ove odluke donesene 1. rujna 2014.

21 ESB je 5. siječnja 2015. spornom odlukom stavio izvan snage i zamijenio tu odluku, pri čemu je Landeskreditbank ostao razvrstan kao „značajni subjekt". U njoj je ESB u bitnome istaknuo sljedeće:

– razvrstavanje Landeskreditbanka kao „značajnog subjekta" nije u suprotnosti s ciljevima Uredbe br. 1024/2013;

– profil rizika subjekta nije bilo relevantno pitanje u stadiju njegova razvrstavanja, a članak 70. Uredbe br. 468/2014 ne može se tumačiti na način da uključuje kriterije koji nemaju osnove u Uredbi br. 1024/2013;

– čak i pod pretpostavkom da smatra da u slučaju Landeskreditbanka postoje posebne okolnosti, on bi također morao provjeriti jesu li takve okolnosti opravdavale prerazvrstavanje Landeskreditbanka u „manje značajan" subjekt;

– na temelju članka 70. stavka 2. Uredbe br. 468/2014, pojam „posebnih okolnosti" trebalo je tumačiti usko i stoga se subjekt mogao prerazvrstati iz „značajnog" u „manje značajan" samo ako je izravan nadzor ESB-a bio neprikladan;

– uzimanje u obzir načela proporcionalnosti u svrhu tumačenja ne može ga obvezivati da provjeri je li primjena kriterija iz članka 6. stavka 4. Uredbe br. 1024/2013 na subjekt proporcionalna, a ispitivanje „neprikladnosti" razvrstavanja subjekta kao „značajnog" nije istovjetno takvom ispitivanju proporcionalnosti;

– na temelju prikladnosti nacionalnih okvira nadzora i njihove mogućnosti primjene visokih standarda nadzora ne može se zaključiti da je izvršavanje izravnog bonitetnog nadzora ESB-a neprikladno s obzirom na to da Uredbom br. 1024/2013 on nije uvjetovan dokazivanjem neprikladnosti nacionalnih okvira nadzora ili nacionalnih standarda nadzora.

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

22 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 12. ožujka 2015. Landeskreditbank je pokrenuo ovaj postupak u kojem zahtijeva poništenje sporne odluke.

23 Landeskreditbank je u prilog svojoj tužbi istaknuo pet tužbenih razloga, od kojih se u bitnome prvi temeljio na povredi članka 6. stavka 4. Uredbe br. 1024/2013 i članka 70. Uredbe br. 468/2014 počinjenoj prilikom odabira kriterija koje je ESB primijenio, drugi na postojanju očitih pogrešaka u ocjeni činjenica, treći na povredi obveze obrazlaganja, četvrti na zlouporabi ovlasti počinjenoj uslijed toga što ESB nije izvršavao svoju diskrecijsku ovlast i peti na povredi obveze ESB-a da u obzir uzme sve relevantne okolnosti slučaja.

24 Opći sud je pobijanom presudom odbio tužbu Landeskreditbanka.

Zahtjevi stranaka

25 Landeskreditbank svojom žalbom od Suda zahtijeva da:

– ukine pobijanu presudu;

– poništi spornu odluku i naloži da se održe na snazi učinci nastali zamjenom odluke ESB-a od 1. rujna 2014.;

– podredno, ukine pobijanu presudu i predmet vrati Općem sudu na ponovno suđenje i

– naloži ESB-u snošenje troškova.

26 ESB od Suda zahtijeva da:

– odbije žalbu i

– naloži Landeskreditbanku snošenje troškova.

27 Europska komisija od Suda zahtijeva da:

– odbije žalbu i

– naloži Landeskreditbanku snošenje troškova.

O žalbi

28 U prilog svojoj žalbi Landeskreditbank iznosi tri žalbena razloga.

Prvi žalbeni razlog

29 U svojem prvom žalbenom razlogu, Landeskreditbank se poziva na povredu prava Unije prilikom tumačenja i primjene članka 6. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1024/2013 i članka 70. Uredbe br. 468/2014.

30 Ovaj žalbeni razlog podijeljen je na tri dijela.

Prvi dio prvog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

31 Prvim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga, Landeskreditbank u bitnome tvrdi da je Opći sud pogrešno protumačio pojam „posebne okolnosti” u smislu članka 6. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1024/2013 i članka 70. Uredbe br. 468/2014, i da je posebice pogrešno postupio kad te odredbe nije tumačio u skladu s načelom proporcionalnosti.

32 Landeskreditbank smatra da je Uredbom br. 1024/2013 na ESB prenesena isključiva nadležnost u području bonitetnog nadzora kreditnih institucija samo u odnosu na značajne institucije, a da su nacionalna tijela i dalje nadležna kada je riječ o bonitetnom nadzoru manje značajnih institucija.

33 U tom pogledu Landeskreditbank smatra da je Opći sud, na temelju načela proporcionalnosti, članak 6. stavak 4. drugi podstavak Uredbe br. 1024/2013 i članak 70. Uredbe br. 468/2014 trebao tumačiti na način da se razvrstavanje subjekta kao „manje značajnog” treba primijeniti ako iz posebnih i činjeničnih okolnosti određenog slučaja proizlazi da je izravnim bonitetnim nadzorom tog subjekta od strane nacionalnih nadležnih tijela ciljeve Uredbe br. 1024/2013 moguće ostvariti barem jednako dobro kao i izravnim bonitetnim nadzorom od strane ESB-a.

34 Osim toga, Landeskreditbank Općem sudu prigovara da je povrijedio načelo tumačenja *ut res magis valeat quam pereat* i zabranu zahtijevanja *probatio diabolica*, s obzirom na to da tumačenje pojma „posebne okolnosti” u smislu članka 6. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1024/2013 i članka 70. Uredbe br. 468/2014 koje je prihvatio Opći sud lišava te odredbe njihova korisnog učinka jer onemogućuju da se dokaže da takve okolnosti postoje.

35 ESB i Komisija osporavaju argumentaciju Landeskreditbanka.

– *Ocjena Suda*

36 Kao što je to Opći sud pravilno istaknuo u točki 64. pobijane presude, tumačenje koje Opći sud iznese o ovlastima koje je Vijeće dodijelilo ESB-u u pogledu bonitetnog nadzora ne može se dovesti u pitanje tužiteljevim argumentima koji se temelje na pretpostavci da su nacionalna tijela na temelju članka 6. stavka 4. Uredbe br. 1024/2013 i dalje nadležna za subjekte razvrstane kao „manje značajne" u svrhu obavljanja zadaća navedenih u članku 4. stavku 1. točkama (b) i (d) do (i) te uredbe.

37 Naime, kada je najprije riječ o opsegu nadležnosti ESB-a u području izravnog bonitetnog nadzora kreditnih institucija, valja podsjetiti da članak 4. Uredbe br. 1024/2013, naslovljen „Zadaće dodijeljene ESB-u", u svojem stavku 1. predviđa da ESB u okviru članka 6. te uredbe ima „isključivu nadležnost" provođenja, u svrhu bonitetnog nadzora, zadaća navedenih u tom članku 4. stavku 1., u odnosu na „sve" kreditne institucije sa sjedištem u državama članicama sudionicama, pri čemu se ne radi razlika između značajnih i manje značajnih institucija.

38 Prema tome, iz teksta članka 4. stavka 1. Uredbe br. 1024/2013 proizlazi da ESB ima isključivu nadležnost za provođenje zadaća navedenih u toj odredbi u odnosu na sve te institucije.

39 Točno je da ESB na temelju članka 6. stavka 1. Uredbe br. 1024/2013 provodi svoje zadaće u okviru SSM-a koji čine ESB i nacionalna nadležna tijela, te da je odgovoran za učinkovito i dosljedno funkcioniranje SSM-a.

40 U tom kontekstu nacionalna nadležna tijela, u skladu s člankom 6. stavkom 6. Uredbe br. 1024/2013, provode i odgovorna su za zadaće navedene u članku 4. stavku 1. točkama (b), (d) do (g) i (i) te uredbe kao i za donošenje svih relevantnih odluka u vezi s nadzorom kreditnih institucija iz tog članka 6. stavka 4. prvog podstavka, odnosno onih koje su, u skladu s kriterijima iz te potonje odredbe, „manje značajne".

41 Nacionalna nadležna tijela tako pomažu ESB-u u izvršavanju zadaća koje su mu dodijeljene Uredbom br. 1024/2013, decentraliziranom provedbom nekih od tih zadaća u odnosu na kreditne institucije koje su manje značajne u smislu članka 6. stavka 4. prvog podstavka te uredbe.

42 Prema uvodnoj izjavi 9. Uredbe br. 468/2014, ta uredba razvija i određuje postupke suradnje određene Uredbom br. 1024/2013 između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela unutar SSM-a, i time osigurava učinkovito i dosljedno funkcioniranje potonjeg.

43 Tako, na temelju članka 1. stavka 1. točke (a) Uredbe br. 468/2014, ta uredba, među ostalim, ima za cilj utvrditi okvir iz članka 6. stavka 7. Uredbe br. 1024/2013, odnosno okvir za pripremu praktičnih aranžmana za primjenu tog članka 6., kojim se uređuje suradnja između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela u okviru SSM-a.

44 Konkretno, u skladu s navedenim člankom 1. stavkom 1. točkom (a) podtočkom i., Uredba br. 468/2014 u svojem dijelu IV. sadržava pravila koja se odnose na utvrđivanje, u skladu s kriterijima iz članka 6. stavka 4. Uredbe br. 1024/2013, statusa nadziranog subjekta kao značajnog ili manje značajnog, i u tom kontekstu određuje pojam „posebne okolnosti", u smislu potonje odredbe, koje mogu opravdati razvrstavanje nadziranog subjekta kao manje značajnog iako ispunjava kriterije da ga se razvrsta kao značajnog.

45 U tom pogledu, članak 70. stavak 1. Uredbe br. 468/2014 predviđa da je o takvim posebnim okolnostima riječ u slučaju postojanja posebnih i činjeničnih okolnosti koje čine razvrstavanje nadziranog subjekta kao značajnog neprikladnim, uzimajući u obzir ciljeve i načela Uredbe br. 1024/2013 i, naročito, potrebu osiguravanja dosljedne primjene visokih standarda nadzora.

46 Iz samog teksta te odredbe proizlazi da su relevantne okolnosti koje u svrhu obavljanja izravnog bonitetnog nadzora opravdavaju razvrstavanje subjekta kao manje značajnog, a koji bi, načelno, na temelju kriterija iz članka 6. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1024/2013, trebao biti razvrstan kao značajan, samo one koje se odnose na prikladnost odnosno neprikladnost razvrstavanja tog subjekta kao značajnog.

47 Slijedom toga, izravan bonitetni nadzor značajnog subjekta od strane nacionalnih tijela moguć je samo u slučaju postojanja okolnosti iz kojih je vidljivo da je razvrstavanje tog subjekta kao značajnog neprikladno za ostvarivanje ciljeva koji se žele postići Uredbom br. 1024/2013.

48 Kao što je to Opći sud istaknuo u točkama 44. i 46. pobijane presude, u tekstu članka 70. stavka 1. Uredbe br. 468/2014 se uopće ne spominje ispitivanje nužnosti izravnog bonitetnog nadzora značajnog subjekta od strane ESB-a, a iz doslovnog tumačenja te odredbe ne proizlazi da bi činjenica da bi izravni bonitetni nadzor tog subjekta od strane nacionalnih tijela na gotovo jednak način omogućio postizanje ciljeva te uredbe od nadzora koji izvršava samo ESB, omogućila da se opravda razvrstavanje navedenog subjekta kao manje značajnog.

49 Slijedom toga, kao što je to Opći sud presudio u točkama 54., 63. i 72. pobijane presude, kada je riječ o zadaćama navedenima u članku 4. stavku 1. Uredbe br. 1024/2013, Vijeće je ESB-u dodijelilo isključivu nadležnost, pri čemu članak 6. te uredbe omogućava decentraliziranu provedbu tih zadaća od strane nacionalnih tijela, u okviru SSM-a i pod nadzorom ESB-a, u odnosu na manje značajne kreditne institucije, u smislu tog članka 6. stavka 4. prvog podstavka, a što se tiče nekih od tih zadaća, ESB-u je dodijeljena isključiva nadležnost za određivanje sadržaja pojma „posebne okolnosti” u smislu navedenog članka 6. stavka 4. drugog podstavka, pri čemu je ta nadležnost provedena donošenjem članaka 70. i 71. Uredbe br. 468/2014.

50 Nadalje, valja podsjetiti da u skladu s člankom 6. stavkom 4. drugim podstavkom Uredbe br. 1024/2013, razvrstavanje kreditne institucije kao što je Landeskreditbank, čija ukupna vrijednost imovine premašuje 30 milijardi eura, kao manje značajne podliježe uvjetu da posebne okolnosti u smislu te odredbe opravdavaju da je se smatra takvom.

51 U tom pogledu, Landeskreditbank pogrešno tvrdi da je Opći sud članak 6. stavak 4. drugi podstavak Uredbe br. 1024/2013 i članak 70. Uredbe br. 468/2014 tumačio ne uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti.

52 Naime, valja utvrditi da je Opći sud u točkama 66. do 85. pobijane presude tumačio te odredbe vodeći računa o tom načelu.

53 Konkretno, Opći je sud u točki 68. pobijane presude pravilno podsjetio da ocjena proporcionalnosti mjere treba biti u skladu s poštovanjem margine prosudbe koja je možda priznata institucijama Unije prilikom njezina donošenja (vidjeti u tom smislu presudu od 12. prosinca 2006., Njemačka/Parlament i Vijeće, C-380/03, EU:C:2006:772, t. 145. i navedenu sudsku praksu).

54 U tom kontekstu valja istaknuti da odredbe uredbi br. 1024/2013 i br. 468/2014 ESB-u dodjeljuju ovlast donošenja odluka koja vodi računa o činjeničnim elementima i određuju uvjete koji su im proporcionalni. Stoga, sukladno članku 6. stavku 4. drugom podstavku Uredbe br. 1024/2013, subjekt koji ne treba smatrati smatra manje značajnim na temelju kriterija navedenih u toj odredbi je ipak moguće smatrati značajnim ako to opravdavaju posebne okolnosti, navedene u članku 70. Uredbe br. 468/2014.

55 Prema pretpostavki iz tih odredbi, izravan bonitetni nadzor značajnog subjekta od strane nacionalnih tijela omogućava bolje ostvarenje ciljeva koji se žele postići Uredbom br. 1024/2013 nego izravni bonitetni nadzor tog subjekta od strane ESB-a ili, obrnuto, taj potonji nadzor ne omogućava ostvarenje tih ciljeva jednako dobro kao izravan bonitetni nadzor predmetnog subjekta od strane navedenih tijela.

56 S druge strane, u skladu s člankom 6. stavkom 5. točkom (b) Uredbe br. 1024/2013, ako je potrebno, u cilju osiguranja dosljedne primjene visokih standarda nadzora, ESB može u svakom trenutku, na vlastitu inicijativu nakon savjetovanja s nacionalnim nadležnim tijelima ili na zahtjev nacionalnog nadležnog tijela, odlučiti da će sam izravno preuzeti nadležnost za jednu ili više kreditnih institucija iz tog članka 6. stavka 4.

57 Te se odredbe odnose na različite kriterije i to, s jedne strane, na kriterij neprikladnosti razvrstavanja subjekta koji podliježe bonitetnom nadzoru kao značajnog i, s druge strane, na kriterij potrebe izvršavanja relevantnih ovlasti od strane ESB-a.

58 Usporedba navedenih odredbi u točki 62. pobijane presude potvrđuje ocjenu u koju se upustio Opći sud u točki 77. te presude, prema kojoj je zakonodavac Unije, uspostavom SSM-a u članku 6. Uredbe br. 1024/2013, uskladio uzimanje u obzir uloge država članica u provedbi prava Unije s ispunjavanjem ciljeva te uredbe.

59 Iz toga slijedi da je zakonodavac Unije uzeo u obzir načelo proporcionalnosti i da ESB ne mora, kao što je to Opći sud istaknuo u točki 75. pobijane presude, od slučaja do slučaja ispitivati podliježe li – unatoč primjeni kriterija iz članka 6. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1024/2013 – značajna institucija izravnom nadzoru nacionalnih tijela, zbog toga što bi ona lakše postizala ciljeve te Uredbe.

60 Slijedom toga, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava kada je u točki 80. pobijane presude presudio da „posebn[e] i činjenični[e] okolnosti koje čine razvrstavanje nadziranog subjekta kao značajnog neprikladnim”, iz članka 70. stavka 1. Uredbe br. 468/2014, upućuju samo na posebne činjenične okolnosti koje podrazumijevaju da je izravnim bonitetnim nadzorom od strane nacionalnih tijela lakše ostvariti te ciljeve i ta načela temeljne uredbe i, osobito, zadovoljiti potrebu osiguravanja dosljedne primjene visokih standarda bonitetnog nadzora, nego izravnim bonitetnim nadzorom od strane ESB-a.

61 Osnovanost takvog tumačenja Općeg suda podupire činjenica da prema članku 70. stavku 2. Uredbe br. 468/2014, izraz „posebne okolnosti” iz članka 70. stavka 1. te uredbe, te iz članka 6. stavka 4. drugog i petog podstavka Uredbe br. 1024/2013, treba usko tumačiti.

62 Naposljetku, treba odbiti argument prema kojem tumačenje koje je Opći sud prihvatio u vezi s pojmom „posebne okolnosti” u smislu članka 6. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1024/2013 i članka 70. Uredbe br. 468/2014 lišava te odredbe njihova korisnog učinka jer onemogućuje da se dokaže da takve okolnosti postoje.

63 Naime, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 74. svojeg mišljenja, ništa ne upućuje na to da bi to tumačenje, sukladno izrazima i ciljevima uredbi br. 1024/2013 i br. 468/2014, onemogućilo Landeskreditbanku da se pozove na „posebne okolnosti” u smislu navedenih odredbi i da podnese dokaz o njihovu postojanju.

64 U tim okolnostima, tumačenje koje je Opći sud dao u vezi s pojmom „posebne okolnosti” u smislu te odredbe, nije zahvaćeno pogreškom koja se tiče prava.

65 Iz toga slijedi da prvi dio prvog žalbenog razloga treba odbiti.

Drugi dio prvog žalbenog razloga

– *Argumentacija stranaka*

66 Drugim dijelom svojeg prvog žalbenog razloga, Landeskreditbank tvrdi da je presuda Općeg suda zahvaćena pogreškom koja se tiče prva zbog toga što je taj sud u točkama 101. do 112. pobijane presude odbio priznati da postoji očita pogreška u ocjeni činjenica koju je počinio ESB-a.

67 Konkretno, Landeskreditbank smatra da je Opći sud trebao, uključujući i na temelju vlastitog tumačenja relevantnih odredbi, ispitati njegovu posebnu i činjeničnu argumentaciju te provjeriti bi li, u skladu s njom, izravni bonitetni nadzor od strane nacionalnih nadležnih tijela omogućio bolje ostvarenje ciljeva Uredbe br. 1024/2013 od izravnog nadzora od strane ESB-a.

68 Nadalje, Landeskreditbank tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku u ocjeni čak i kad je ispitivao njegovu argumentaciju prema kojoj raznolikost pravnih okvira i nadzornih tijela koji uređuju njegovo izvršavanje opravdavaju provođenje bonitetnog nadzora od strane nacionalnih tijela.

69 ESB i Komisija osporavaju argumentaciju Landeskreditbanka.

– *Ocjena Suda*

70 Budući da se, kao što to proizlazi iz točaka 87., 88., 102., 104. i 108. pobijane presude, argumentacija Landeskreditbanka pred Općim sudom sastojala od tvrdnje da je izravan bonitetni nadzor od strane njemačkih tijela dovoljan za postizanje ciljeva Uredbe br. 1024/2013 i za osiguranje dosljedne primjene visokih standarda bonitetnog nadzora i da izravan bonitetni nadzor od strane ESB-a u tom pogledu nije bio potreban, Opći sud je sud pravilno smatrao da ta argumentacija nije relevantna, vodeći računa o svojem tumačenju pojma „posebne okolnosti" u smislu članka 6. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1024/2013 i članka 70. Uredbe br. 468/2014, čija je osnovanost potvrđena u okviru ispitivanja prvog dijela prvog žalbenog razloga ove žalbe.

71 Nadalje, osim što je iznesena tek u stadiju replike pred Općim sudom, obična tvrdnja Landeskreditbanka, prema kojoj bi bonitetni nadzor od strane nacionalnih tijela – s obzirom na raznolikost pravnih okvira i nadzornih tijela koji uređuju njegovo obavljanje – omogućava bolje ostvarenje ciljeva Uredbe br. 1024/2013 nego bonitetni nadzor koji provodi ESB, očito je nedostatna kako bi se utvrdila neprikladnost potonjeg i ne može Opći sud obvezati na to da provjeri moguće postojanje posebnih okolnosti u smislu navedenih odredbi.

72 Slijedom toga, Opći je sud, a da pritom nije počinio pogrešku koja se tiče prava, u točki 112. pobijane presude odbio tužbeni razlog Landeskreditbanka, koji se temelji na postojanju očitih pogrešaka u ocjeni činjenica koje je počinio ESB.

73 Iz toga slijedi da drugi dio prvog žalbenog razloga treba odbiti.

Treći dio prvog žalbenog razloga

– *Argumentacija stranaka*

74 U trećem dijelu svojeg prvog žalbenog razloga, Landeskreditbank tvrdi da je Opći sud, time što je u točkama 140. do 142. i 149. pobijane presude odbio njegovu argumentaciju kao irelevantnu, pogrešno presudio da ESB-u nije moguće prigovoriti da nije upotrijebio svoju diskrecijsku ovlast i da je povrijedio svoju obvezu da istraži činjenice.

75 ESB i Komisija osporavaju argumentaciju Landeskreditbanka.

– *Ocjena Suda*

76 Kao što je to istaknuto u točki 70. ove presude, argumentacija Landeskreditbanka se pred Općim sudom u bitnome sastojala od tvrdnje da su ciljevi Uredbe br. 1024/2013 mogli biti ostvareni izravnim bonitetnim nadzorom od strane njemačkih tijela, pri čemu u tom pogledu nije bio potreban izravan bonitetni nadzor od strane ESB-a.

77 Budući da ta argumentacija nije relevantna radi tumačenja pojma „posebne okolnosti" u smislu članka 6. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1024/2013 i članka 70. Uredbe br. 468/2014, kao što to proizlazi iz točke 80. pobijane presude i iz točaka 50. i 51. ove presude, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava kad je u točkama 142. i 150. pobijane presude odbio četvrti i peti tužbeni razlog Landeskreditbanka, od kojih se prvi temelji na zlouporabi ovlasti koju je ESB počinio zbog nezakonita neizvršavanja svoje diskrecijske ovlasti, a drugi na povredi obveze ESB-a da ispita i uzme u obzir sve relevantne okolnosti slučaja, zato što se ESB-u nije moglo prigovoriti da je odbio takvu argumentaciju ili da prilikom primjene navedenog članka 70. stavka 1. nije uzeo u obzir okolnosti koje nisu relevantne s obzirom na tekst te odredbe.

78 Stoga treba odbiti treći dio prvog žalbenog razloga.

79 Imajući u vidu sva prethodna razmatranja, valja odbiti prvi žalbeni razlog.

Drugi žalbeni razlog

80 Landeskreditbank se u svojem drugom žalbenom razlogu poziva na iskrivljavanje sporne odluke i na pogrešnu ocjenu zahtjeva obrazloženosti u odnosu na nju.

81 Ovaj žalbeni razlog podijeljen je na dva dijela.

Prvi dio drugog žalbenog razloga

– *Argumentacija stranaka*

82 Prvim dijelom svojeg drugog žalbenog razloga Landeskreditbank tvrdi da je Opći sud u točkama 31. i 34. pobijane presude iskrivio spornu odluku time što je pogrešno ponovio njezino obrazloženje i time što je potonje zamijenio vlastitim obrazloženjem.

83 Konkretno, Landeskreditbank tvrdi da se u spomenutoj odluci ne nalazi kriterij, prema kojem se njegovo razvrstavanje kao značajnog subjekta može odbiti samo pod uvjetom da se dokaže da bi izravan bonitetni nadzor od strane nadležnih njemačkih tijela omogućio bolje ostvarenje ciljeva Uredbe br. 1024/2013 nego nadzor od strane ESB-a.

84 ESB i Komisija osporavaju argumentaciju Landeskreditbanka.

– *Ocjena Suda*

85 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda obrazloženje propisano člankom 296. UFEU-a mora odgovarati prirodi akta o kojemu je riječ i mora jasno i nedvosmisleno odražavati zaključke institucije koja je donijela akt kako bi se zainteresiranim osobama omogućilo da se upoznaju s razlozima poduzimanja

mjere, a nadležnom sudu omogućilo provođenje nadzora (presude od 5. prosinca 2013., Solvay/Komisija, C-455/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:796, t. 90. i od 10. ožujka 2016., HeidelbergCement/Komisija, C-247/14 P, EU:C:2016:149, t. 16.).

86 U ovom slučaju valja istaknuti da je sporna odluka akt o bonitetnom nadzoru kreditne institucije koji je donio ESB, koji u tom pogledu raspolaže širokom marginom prosudbe, s obzirom na to da dodjela nadzornih zadaća, kao što je to navedeno u uvodnoj izjavi 55. Uredbe br. 1024/2013, podrazumijeva značajnu odgovornost ESB-a u čuvanju financijske stabilnosti Unije i korištenje njegovih nadzornih ovlasti na što učinkovitiji i proporcionalniji način.

87 Ustaljena je sudska praksa i da zahtjev obrazloženosti treba ocjenjivati prema okolnostima slučaja, uključujući i sadržaj akta, prirodu navedenih razloga i interes koji za dobivanje objašnjenja mogu imati adresati akta ili druge osobe na koje se taj akt izravno i pojedinačno odnosi. U obrazloženju nije potrebno podrobno navoditi sve činjenične i pravne okolnosti, s obzirom na to da se pitanje ispunjava li obrazloženje akta zahtjeve iz članka 296. UFEU-a mora ocjenjivati ne samo u odnosu na svoju formulaciju, nego i na svoj kontekst i na sva pravna pravila kojima je predmetno pravno područje uređeno (presude od 5. prosinca 2013., Solvay/Komisija, C-455/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:796, t. 91. i od 10. ožujka 2016., HeidelbergCement/Komisija, C-247/14 P, EU:C:2016:149, t. 16.).

88 U tom pogledu, valja podsjetiti da na temelju članka 24. stavka 1. Uredbe br. 1024/2013, ESB osniva Administrativni odbor za preispitivanja u svrhu provođenja internog administrativnog preispitivanja odluka koje ESB donosi obavljajući ovlasti koje mu dodjeljuje ta uredba.

89 ESB je osnovao taj odbor svojom Odlukom 2014/360, donesenom na temelju članka 24. Uredbe br. 1024/2013.

90 U skladu s člankom 24. stavkom 7. Uredbe br. 1024/2013, navedeni odbor, kad mu je podnesen zahtjev za preispitivanje odluke ESB-a na temelju te uredbe, nakon što odluči o prihvatljivosti tog preispitivanja, izražava mišljenje i prosljeđuje slučaj za pripremu novog nacrta odluke nadzornom odboru ESB-a. Člankom 16. stavkom 2. Odluke 2014/360 predviđeno je da Administrativni odbor za preispitivanja svojim mišljenjem predlaže je li potrebno ukinuti prvotnu odluku, zamijeniti je drugom odlukom jednakog sadržaja ili je zamijeniti izmijenjenom odlukom, te da u potonjem slučaju mišljenje sadržava prijedloge o potrebnim izmjenama. Članak 24. stavak 7. Uredbe br. 1024/2013 propisuje da nadzorni odbor u obzir uzima to mišljenje i odmah podnosi novi nacrt odluke Upravnom vijeću, da taj nacrt ukida prvotnu odluku, zamjenjuje je odlukom jednakog sadržaja ili je zamjenjuje izmijenjenom odlukom. Smatra se da je taj novi nacrt odluke donesen ako se Upravno vijeće ne usprotivi u roku od najviše deset radnih dana.

91 Osim toga, u skladu s člankom 24. stavkom 9. Uredbe br. 1024/2013 i člankom 18. Odluke 2014/360, mišljenje Administrativnog odbora za preispitivanja, novi nacrt odluke koju podnosi nadzorni odbor i odluka koju je donijelo Upravno vijeće moraju biti obrazloženi i o njima se obavještava stranke.

92 Stoga, iz odredbi članka 24. Uredbe br. 1024/2013 i Odluke 2014/360 proizlazi da to mišljenje, taj novi nacrt odluke i tu odluku donosi ista institucija, odnosno ESB, i da su dio istog postupka internog administrativnog preispitivanja odluka koje ta institucija donosi u izvršavanju nadležnosti koje su joj dodijeljene Uredbom br. 1024/2013, te da su slijedom toga, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 98. svojeg mišljenja, neodvojivo povezani.

93 Stoga je Opći sud pravilno u točkama 31., 34. i 128. pobijane presude ispitao spornu odluku u odnosu na mišljenje Administrativnog odbora za preispitivanja, o kojoj je Landeskreditbank obaviješten u skladu s člankom 24. stavkom 9. Uredbe br. 1024/2013 i člankom 18. Odluke 2014/360.

94 U ovom slučaju, Opći je sud utvrdio da je u mišljenju koje je 20. studenoga 2014. donio Administrativni odbor za preispitivanja zaključeno da je odluka koju je ESB donio 1. rujna 2014., u kojoj je Landeskreditbank razvrstan kao „značajan subjekt” u smislu članka 6. stavka 4. Uredbe br. 1024/2013 zakonita, te da je ESB tu odluku stavio izvan snage i zamijenio spornom odlukom, a da ga nije razvrstao u drugu kategoriju.

95 Slijedom toga, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava kad je – nakon što je u točki 125. pobijane presude istaknuo da je mišljenje Administrativnog odbora za preispitivanja dio istog konteksta kao i pobijana odluka i da ga se stoga na temelju sudske prakse navedene u točki 87. ove presude može uzeti u obzir u svrhu ocjene je li obrazloženje te odluke dovoljno – u točki 127. pobijane presude presudio da iz članka 24. stavaka 1. i 7. Uredbe br. 1024/2013 nužno proizlazi da navedena odluka, s obzirom na to da je njome odlučeno u skladu s tim mišljenjem, predstavlja nastavak tog mišljenja i da su objašnjenja koja se u njoj nalaze mogla biti uzeta u obzir u svrhu ispitivanja je li sporna odluka dovoljno obrazložena.

96 U tom kontekstu, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava ni kada je, u svrhu ispitivanja obrazloženosti sporne odluke, u točki 128. pobijane presude krenuo od zajedničkog tumačenja te odluke i mišljenja Administrativnog odbora za preispitivanja, iz kojeg je presudio da proizlazi da je, s jedne strane, ESB smatrao da posebne okolnosti mogu postojati samo pod uvjetom da se ostvarenje ciljeva Uredbe br. 1024/2013 može lakše osigurati izravnim bonitetnim nadzorom od strane nacionalnih tijela te da, s druge strane, Landeskreditbank nije dokazao da je taj uvjet u odnosu na njega ispunjen.

97 U tim okolnostima, Opći sud nije iskrivio spornu odluku.

98 Iz toga slijedi da treba odbiti prvi dio drugog žalbenog razloga.

Drugi dio drugog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

99 U drugom dijelu svojeg drugog žalbenog razloga, Landeskreditbank smatra da je Opći sud, time što je iskrivio sadržaj sporne odluke, počinio i pogrešku u ocjeni kada nije priznao da ona ne ispunjava zahtjev obrazloženosti propisan pravom Unije.

100 Landeskreditbank među ostalim smatra da je sporna odluka nelogična i kontradiktorna, da iz nje ne proizlaze razlozi na kojima se temelji i da u njoj nije ispitana njegova argumentacija, tako da Opći sud, suprotno onomu što je naveo, nije mogao provesti nadzor zakonitosti u pogledu osnovanosti razloga te odluke.

101 ESB i Komisija osporavaju argumentaciju Landeskreditbanka.

– Ocjena Suda

102 Budući da se drugi dio drugog žalbenog razloga temelji na pretpostavci da je Opći sud iskrivio sadržaj sporne odluke, koju je Sud odbio prilikom ispitivanja prvog dijela tog žalbenog razloga, treba ga odbiti kao bespredmetnog.

103 S obzirom na sva prethodna razmatranja, drugi žalbeni razlog treba odbiti.

Treći žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

104 Svojim trećim žalbenim razlogom, Landeskreditbank tvrdi da je pobijana presuda zahvaćena postupovnom pogreškom jer sadržava aspekte koji nisu bili predmet postupka.

105 Landeskreditbank smatra da je Opći sud, odbivši njegovu argumentaciju uz obrazloženje da nije tvrdio da bi se nacionalnim bonitetnim nadzorom lakše ostvarili ciljevi Uredbe br. 1024/2013 nego izravnim nadzorom od strane ESB-a, iako taj kriterij nije bio spomenut tijekom postupaka pred ESB-om i Općim sudom, povrijedio pravo na saslušanje i načelo kontradiktornosti.

106 Isto vrijedi i za navod iz točke 111. pobijane presude, o nepostojanju sporazuma ili suradnje između tijela savezne zemlje Baden-Württemberg i njemačkih saveznih vlasti koji bi njihovu međusobnu suradnju mogli učiniti lakšom od one s ESB-om.

107 ESB i Komisija osporavaju argumentaciju Landeskreditbanka.

Ocjena Suda

108 Kao prvo, ne može se prihvatiti argument Landeskreditbanka prema kojem tijekom postupka nije bio spomenut kriterij na temelju kojeg je moguće zaključiti da postoje posebne okolnosti u smislu članka 6. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1024/2013 i članka 70. stavka 1. Uredbe br. 468/2014, odnosno da bi se ciljevi Uredbe br. 1024/2013 lakše ostvarili izravnim bonitetnim nadzorom od strane nacionalnih tijela nego izravnim bonitetnim nadzorom od strane ESB-a.

109 Naime, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 116. svojeg mišljenja, iz tužbe i odgovora na tužbu jasno proizlazi da su stranke o navedenom kriteriju raspravljale pred Općim sudom, čime je osigurano poštovanje Landeskreditbankova prava na saslušanje i načela kontradiktornosti.

110 Osim toga, kao što je to istaknuo Opći sud u točki 129. pobijane presude, analiza prvog tužbenog razloga koji je Landeskreditbank naveo u prilog svojoj tužbi za poništenje potvrđuje da je on bio u mogućnosti razumjeti rasuđivanje ESB-a i osporavati ga u okviru tog tužbenog razloga, a Opći sud provesti nadzor zakonitosti u pogledu osnovanosti razloga sporne odluke.

111 Osim toga, izlaganja stranaka i njihovi odgovori na pitanja Općeg suda saslušani su na raspravi koja je održana pred tim sudom.

112 Kao drugo, kada je riječ o navodima iz točke 111. pobijane presude o nepostojanju sporazuma ili suradnje između tijela savezne zemlje Baden-Württemberg i njemačkih saveznih vlasti koji bi njihovu međusobnu suradnju mogli učiniti lakšom od one s ESB-om, dovoljno je istaknuti da je Opći sud tim navodom – u odgovoru na argument Landeskreditbanka iznesen u stadiju replike, prema kojem bi, vodeći računa o raznolikosti pravnih okvira i nadzornih tijela koji uređuju njegovo izvršavanje, bonitetni nadzor od strane njemačkih tijela mogao lakše osigurati dosljednu primjenu visokih standarda bonitetnog nadzora nego bonitetni nadzor koji provodi ESB – samo utvrdio da taj argument treba odbiti kao nepotkrijepljen s obzirom na to da nisu podneseni konkretni dokazi kojima bi bilo moguće dokazati da bi međusobna suradnja nacionalnih tijela u tu svrhu bila jednostavnija od suradnje s ESB-om.

113 Stoga Opći sud nije povrijedio Landeskreditbankovo pravo na saslušanje ni načelo kontradiktornosti.

114 U tim okolnostima treći žalbeni razlog treba odbiti.

115 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da žalbu treba odbiti u cijelosti.

Troškovi

116 Na temelju članka 184. stavka 2. Poslovnika, kad žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima.

117 U skladu s člankom 138. stavkom 1. istog poslovnika, koji se na temelju članka 184. stavka 1. tog poslovnika primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

118 Budući da Landeskreditbank nije uspio u postupku i s obzirom na to da je ESB zatražio da Landeskreditbank snosi troškove, treba mu osim snošenja vlastitih troškova naložiti i snošenje troškova ESB-a i Komisije.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) proglašava i presuđuje:

1. Žalba se odbija.

2. Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank snosit će troškove.

Potpisi